

Déli Hírlap

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Timișoara-Belváros, Szentgyörgy-tér 4. Telefon: este 9 óráig 2-52, azontúl 10 vagy 2-42. Előfizetési árak külföldön: havonként 110 Lei, negyedévre 330 Lei, félévre 600 Lei és egész évre 1200 Lei vagy ezekkel egyenlő értékű valuta

POLITIKAI NAPILAP

FELELŐS SZERKESZTŐ:
Dr. VUCHETICH ENDRE

Előfizetési árak Temesvárott és vidéken kézbesítéssel: havonként 80 Lei, negyedévre 240 Lei, félévre 450 Lei, egész évre 900 Lei. Köztisztviselők és állami nyugdíjasok részére: havonként 60 Lei, negyedévre 180 Lei, félévre 350 Lei, egész évre 700 Lei.

1929 / SZOMBAT / MARCIUS 2

ARA 4 LEI / BUKARESTBEN 5 LEI

TIMIȘOARA, V. ÉVF. / 49. SZÁM

Panama

esalások, visszaélések, megvesztegetések suttogó pletykái kezdenek komoly vádakká esősödni és hol itt, hol ott indít vizsgálatot az ügyészség. A pletykák már évek előtt kezdődtek és terjedésükben olyan erős hangot nyertek, hogy nem lehet néma hallgatással el-siklani fölöttük. Nem teszik ezt a hatóságok sem és a jelek arra mutatnak, hogy komolyan kezdetét veszi a rend-esinálás munkája. A pletykák kezdet-től fogva nem látszottak alaptalanok-nak. És ez a látszat volt az, ami bizal-matlanságot keltett. Furcsán hatott, amikor az emberek állandóan csak a köztisztviselők nyomoráról hallottak és ennek ellenére azt látták, hogy az egyik állítólag éhező köztisztviselő házat épít, a másik palotát vásárol, a harmadik nyomorúságát a bankok zsi-ros tantiemekkel járó igazgatósági tagságokkal tudják leszámolni és így tovább a gazdasági és vagyoni ér-vényesülést kezdi jelenteni az ugyne-vezett köztisztviselői nyomor. Termé-szetesen nem minden köztisztviselő tudott vagyont szerezni nyomorúságá-ból. A pletyka, a vádaskodás azonban nem tett különbséget közöttük. Ennek odiumát az egész osztálynak viselnie kellett. Jött azután a kormányválto-zás és a lekötöttségek sok mindenféle irányban felszabadultak. Erre megin-dult egyes helyeken a vizsgálat. A bu-karesti városházán történt állítólagos visszaélések a parlamentet is foglal-koztatják, a marosvásárhelyi cukor-gyár adóeltitkolási ügyében a vizsgá-lat megállapította, hogy egy pénzügyi főtisztviselőt öt millió leiel veszteget-tek meg, egy másik pénzügyi ember-nek milliós betétei vannak erdélyi bankoknál, sőt ugyanakkor milliókat tudott kölcsönözni ipari vállalatoknak. A temesvári középítkezések ügyében a vizsgálat szintén megindult, és he-teket vesz igénybe, míg az ügyészség a hatalmas anyagot áttanulmányozza. Másutt is, csaknem mindenütt hason-ló a helyzet. És ezt nem fogja megvál-toztatni, ha egy-két helyen le is leple-zik az esetleges bűnösöket. A kérdést csak generálisan lehet elintézni. Ré-gebben már szó volt róla, a napokban egyik képviselő a kamarában konkrét javaslatot is terjesztett elő, hogy ké-

szítsen a kormány sürgősen törvény-javaslatot a köztisztviselői vagyonok eredetének megállapításáról. Ez köte-lessége a kormánynak a közélet tisz-taságának visszaállítására érdekében, de kötelessége a köztisztviselők azon-sok ezreivel szemben is, akiknek a milliós összeharásolt vagyonokból

csak a gyanúsítások áradata jutott. És kötelessége az adófizetők millióival szemben, akiket az adóprés megnyo-morit, egész évi nehéz munkájuk gyü-mölcseiből megélhetésüket is alig tud-ják biztosítani és akkor azt kell lát-niok, hogy egyesek szennyen és pisz-kon keresztül, a becsület és tisztesség

romjain vagyont gyűjtenek. Ez előbb-utóbb teljes demoralizációhoz vezet, aminek szomorú következmé-nyeit az állami élet sínyli meg. „Az államok talpköve a tiszta erkölcs, mely ha elvész, Róma megdől és ra-ligába görnyed.“ Ennek elejét venni, a kormány kötelessége.

A tiltott gyümölcs drága, de jó üzlet

Temesvár, március 1.

Amióta Amerikában eltiltották a szeszfogyasztást, még több részeg ember van, mint azelőtt. Rengeteg italt csempésznek az Egyesült Államok területére a bootlegerek, de még többet gyártanak a titkos szeszfordékban. És olvasva az amerikai újságokat, bor-zalommal látjuk, hogy az alkoholfogyasztásnak mennyi áldozata van. Az emberek naponta tízével-huszával halnak meg az Unioban a tiltott ital-tól. Az amerikai tiltott szesz italokat metilalkohol hozzáadásával készí-tik. A metilalkohol mérgező. Öl.

Titokzatos kérdés

Romániában két esztendő előtt a li-berális kormány kiadta a jelszót, hogy le kell szoktatni a népet a butító alkoholról. Így született meg az új szesz törvény. A kisüstököt konfiskál-ták, a nagy pálinkafőzőket bezárták, a szeszgyárak termelését pedig szigo-rúan ellenőrzik. Tiszta szeszt azóta még deciliterenkint is csak nagy ne-hézséggel és rengeteg vesződséggel lehet kapni. A likörgyárosok is csak a legnagyobb és legrigorózusabb el-lenőrzés mellett kapnak tiszta szeszt. És mégis több pálinkafele van forga-lomban, mint amennyit a legális szesz segítségével gyárthatnának. Miért? Erre volt szomorú felelet néhány hét előtt számos regáti halálozás.

Hogy készül a mérge

A metilalkoholt az ugynevezett falepároló gyárak készítik. Ezekben a gyárakban óriási retorták vannak, amelyekbe belegyömöszölik az egész-séges búkhasabokat és azután meg-in-dul a lepárlás. Így készül a hasá-

bokból a faszén. A falepárlásnak azon-ban vannak melléktermékei is. Ezek közül a legfőbbek a kátrány, az ace-ton, amely dezinficiáló és gyógyászati célokra szolgál, a faecet és a metilal-kohol. A metilalkoholt a közegészség-ügyi és a szeszről szóló törvény érte-lmében csak ipari célokra szabad hasz-nálni. Semmi más egyébre. Az ameri-kai szesztilalom megtanított egyeseket, hogy a metilalkohol — itokban bár — másra is használható. Ital-készítésre.

Tizenhat áldozat

A romániai hatóságok januárban kezdtek először gyanakodni, hogy a likörkészítés körül baj van és hogy ebben a bajban nagy szerepe van a metilalkoholnak. Megindult a vizsgá-lat, de egyelőre nem sok eredménnyel. Január végén azután Bukarestben meghalt hat ember, akiknél az orvosi vizsgálat megállapította, hogy halá-lukat metilalkohol okozta, amelyet bűnös módon készült likörrel fogyasztottak. Aztán Jasyban is voltak hasonló halálozások. Majd Galacon és Konstan-cában. Tizenhat nap leforgása alatt tizenhat metilalkohol okozta halálozás történt.

Jó üzlet a falepárlás

Közel negyven esztendeje annak, hogy Resicán megalakult a Resica Falepároló Részvénytársaság. A gyár felerészben a németországi Konstanza városban székelő hatalmas részvénytársaságé, felerészben pedig a Resica-művek tulajdona. A Resica-művek vezérigazgatósága ugyanis kettős ha-szonért adta meg a részvények ötven százalékos átvételével a falepárolóknak

az országban a polgárjogot. Először részesedik a gyár hasznában, másod-szor őserdeinek századokra kipusztít-hatatlan fáját adja el a falepárolóknak. A Resicai Falepároló Részvénytársaság hamarosan olyan virágzó lett, hogy rövidesen épült egy második ha-sonló gyár az Aninához közeli Kirza-völgyben, majd egy harmadik a Hu-nyadmegyében fekvő Marginán. Ez a két gyár is felerészben a Resica-mű-vek tulajdona.

Resica szállít

A régi királyság területén folyta-tott nyomozás kiderítette, hogy a re-gátba jutott metilalkoholt Resicán adták föl. Az erre vonatkozó szállítási okiratok azonban a vizsgálat megin-dulása után röviden csudálatos mő-don eltűntek, de bizonyítékokat talál-tak arra vonatkozólag, hogy a resicai metilalkohol a Banca Moldovei köz-vetítésével jutott az ókirályságba.

A most Temesvárott és más erdélyi városokban megindult nyomozás hiva-tott kideríteni, kik a bűnösök.

Kubán Endre.

ELLENTÉTEK A LUGOSI NÉMET-SVAB NÉPKÖZÖSSÉGBEN. A lugo-si német-sváb népközösség kebeléber egy idő óta erős ellentétek dultak. Legutóbb új vezetőséget választottak, amellyel azonban a legtöbben fölőtte elégedetlenek, mivel a választásnál ki-vánságaikat nem vették tekintetbe. Az elégedetlenek nagy népgyűlést tartot-tak, amelyen kimondták, hogy új ve-zetőség megválasztását követelik és ennek előkészítésére bizottságot küld-tek ki. A lugosi német-sváb ellenzék vezérei Anwender Henrik, Horger Fe-rene dr. és Ritt György.

A Temesvári Magyar Dalárda dijavatóünnep

1929 március 3. délután 3 órakor a városi Vigadóban

Belépésre jogosító igazolványok és emlékkönyvek Goldmann Simon, óra- és éksz-rnagykereskedésében. (Belváros, Lloyd-sor, Löfflerpalota)

A tulvilági gonosz szellem csunya fekete bogár alakjában idézte elő a titokzatos mehalai kopogást

Temesvár, márc. 1.

A mehalai szellemkopogás megszűnt. Hogy az miként történt, arról már irunk. Helyes képet azonban csak most kaptunk róla, amikor a szerkesztőségben megjelent J o n a s János főiskolai diák két társával, akik vele együtt ott jártak a Horia-utca 9. számú házában és elmondta az egész titokzatos eset történetét.

Mindenekelőtt le kell szögezni, hogy sem Jonas János, sem pedig P a s c u mérnök nem spiritiszták. Az atmavidya — lélektudomány — buvárlói. Ez a tudomány tanítja azt, — amit Göthe is mond Faustjában — hogy a világegyetemben sok olyan dolog van, amiről az embereknek fogalmuk sincsen és tanítja a tan azt is, hogy az emberben latens állapotban olyan erők vannak, amelyeket csak folytonos gyakorlat által ébreszthet föl és érzékeltehet. Vannak tények, amelyeket őt érzékünk valamelyikével érzékelhetünk, de az azokat közvetítő fluidumok, melyeket a tulvilág szellemei használnak, érzékeinkkel nem foghatók föl. Az atmavidya nem ismer médiumokat, mint a spiritizmus, hanem azt vallja, hogy a tulvilág szellemei, a felsőbb lények, egy fizikai lény által érintkeznek a fizikai világgal és azokat, akiket keresztül a felsőbb lények velünk érintkeznek, nem kell elaltatni.

Jonas János, aki az atmavidyáról részletes ismertetést adott elő szerkesztőségünkben, azután elmondotta, hogyan szüntették meg a mehalai kopogást.

Tömjénfüst és ima

Vasárnap délelben — mondotta — egy felsőbb lénytől parancsot kaptam, hogy menjek ki a mehalába és üzzek el ott gonosz indulatu tulvilági lényt. Velem jött Pascu mérnök, továbbá két leány, A l b u Emilia és B é r e s Eszter, akiknek testén keresztül már többször érintkeztek velem tulvilági felsőbb lények. Mikor a helyszínen megjelentem, ott voltak M o s o a r e a és C h i r i t a rendőrtisztek is, azonkívül több más tanu. Először tömjéneztem, mert a tömjénfüst a levegőben olyan vibrációkat idéz elő, amelyeket a gonosz szellemek nem szeretnek. Azután felszólitottam a jelenlevőket, hogy imádkozzanak. Ebben a pillanatban a kopogás, amely eddig erősen hangzott, megszűnt. Albu Emilia, aki astrálérzéssel rendelkezik, megszólalt:

— Ebben a házában gyakran emlegetik a rossz szellemet és ez a kopogtatás oka

Béres Eszter, akinek fizikai testében tulvilági fehér lény költözött, letérdelt és megszólalt:

— Kérdezték meg a beteget ivott-e egy literes üvegből szeszes italt, amelyet egy férfitől kapott?

A beteg, Lupu János felesége, halk hangon felel:

— Igen.

— Kapott-e ugyanattól két mézeskalácsot is?

A csunya fekete bogár

Lupuné öt éves kislánya akkor közbeszólt és elmondta, hogy látott az ágy alatt egy csunya fekete bogarat, amelytől megijedt.

A fehér lény azután Béres Eszter száján keresztül újból megszólalt és tanácsokat adott:

— Mától kezdve ne engedd házába a rossz erők szolgáit, az alkoholt és a dohányt. Vért ne hullass állatok megölésével. Ne egyél húst. Az ágyra huzatok más ágyneműt, a szalmazsákból a szalmát égesseitek el, mert abban van

— Igen.

— A szeszes ital és a kalács telítve volt tulvilági gonosz szellem mérgeivel. És ez a tulvilági fekete erő skorpió alakjában itt volt az ágy alatt.

a gonosz szellem okkult mérge.

A szobában percek át csend támadt. Azután valamennyien imádkoztak. A házbelleken kívül valamennyien elhagyták a lakást. Én voltam az utolsó — mondotta Jonas — és mikor a lábam a küszöbön volt, hallottam hogy odabent az ágy alatt újból megkezdődött a kopogás.

Ezeket mondotta Jonas János.

Másnap pedig, amint azt már megírtuk, a kopogás véglegesen megszűnt.

Sipisták szerencséseje hogy a rendőrség nem volt hajlandó jegyzőkönyvet felvenni

Temesvár, március 1.

A Temesvár és a szomszédos környék között haladó vonatokon állandóan grasszálnak hamis kártyások. A sajtó már többször mutatott rá arra, hogy ezek miképpen károsítják meg hiszékeny és tapasztalatlan embereket. Sajnos azonban a hatóságok nem kezelik ezt az ügyet elég szigorúan. Hogy ez így van, arra példa egy tegnapi eset.

Szedlacek Jakab grabáci gazdálkodó négy társával tegnap reggel a zombolyai személyvonattal Temesvárra jött. Gyertyámos előtt két férfi lépett a fülkéjükbe és a sváb parasztok közé telepedett. A két férfi közül az egyik kártyát vett elő és először kettesben kezdtek el játszani. Hol a piros, itt a piros, — mondogatták. Aztán meginvitálták a játékban való részvételre Szedlaceket és tár-

sait is. Ezek belementek a dologba. Néha nyertek, de legtöbbször vesztettek és mire a vonat Temesvárra érkezett, négyezer leit szedtek el tőlük az ismeretlen kártyások. A vonatból való kiszállásukkor jutott eszükbe, hogy alighanem csalóknak estek áldozatul és kényszerítették a két ismeretlent, hogy velük az állomási rendőrségre menjenek.

Az állomási rendőrségen azonban nagy csalódás várt rájuk. Mikor előadták panaszukat, kijelentették előttük, hogy jöjjenek később, most nincs idő jegyzőkönyv felvételére. Az őrszobában még arra sem voltak hajlandók, hogy fölírják a két kártyás nevét, amelyet meg sem kérdeztek tőlük. Az egész társaság kiment a pályaudvari rendőri kirendeltségre és odakint a két ismeretlen férfi a tömegben hamarosan eltűnt.

A gazdátlan kocsi egy szerencsétlen ember tragikus halálát okozta

Temesvár, márc. 1.

Bonyolult bűnügy került tegnap a temesvári ítélőtábla elé. Szilágyi Károly aradi bádogossegéd főnöke megbízásából még 1927. év nyarán az Arad közelében levő Németság községben javítási munkákat végzett. Szilágyi Németságra kocsim ment és munkája végeztével vissza akart térni Aradra. Ekkor az országúton gazdátlan kocsit és lovat talált. Szilágyi jóhiszeműleg az ujaradi esendőrségnek akarta átadni a kocsit és lovat. Egy szerre azt vette észre, hogy galoppban

egy másik kocsin valaki követi. Ekkor kiderült, hogy a gazdátlan kocsi Brandeisz János sági gazdálkodó tulajdonát képezi, aki Metterle János nevű barátjával az országúton beszélgetett, mialatt kocsija az uton állt. Ekkor Szilágyi, Brandeisz és Metterle között szóváltás támadt, másnapra pedig az utszéli árokban félig holtan akadtak rá Szilágyi ra, aki utóbb behalt sérüléseibe. Az aradi törvényszék nem fogadta el Brandeisz János azon védekezését, amely szerint a halált az idézte elő,

hogy a kocsit áthaladt Szilágyi testén. Az orvosi bizonyítvány szerint Szilágyi több bordáját összetörték, mellkasa behorpadt. A törvényszék halál okozó súlyos tensti sértés miatt Brandeisz Jánost két évi, Metterle Jánost pedig büntársi minőségben másfél év börtönre ítélte. Felelősség folytán a temesvári táblához került az ügy és Brandeisz büntetését három évi fegyházra emelte fel, míg Metterle büntetését hat havi börtönre szállította le. A semmitőszék is foglalkozott az ügygel, amely Brandeiszre vonatkozó büntetést megerősítette, Metterle büntetését pedig egy havi fogházra változtatta. A semmitőszék ítélete után Brandeisz újabb két tanut jelentett be és perújítást kért. A két tanuval az akarta igazolni, hogy Szilágyi nem ütések, hanem az elgázolás következtében szenvedett sérüléseibe halt bele. A törvényszék az új tanukat kihallgatta, de az egyik éppen azt igazolta, hogy látta, amikor Brandeisz botjával rásújtott Szilágyira. A törvényszék erre a perújítási kérelmet elutasította. Tegnap tárgyalta felelősség folytán a kérelmet a temesvári tábla, azonban az szintén elutasította.

Az óvadék körül támadt per

Temesvár, márc. 1.

Nicolau Avram, a temesvári Ferdinánd-szálló és étterem bérleje, még 1925 november havában Borlea a Traján oravica vendéglősnél adta bérbe a kávéházat és a vendéglőt. Borlea ekkor kétszáz ezer lei óvadékot adott Nicolau-nak, biztosítékképpen. Utóbb azonban békés uton felbontották a szerződést azzal, hogy Nicolau 1926 április elsejéig közjegyzői letétbe helyezi a kétszáz ezer leit és ekkor megállapítják úgy a leltári hiányokat, mint a be nem fizetett városi és állami illetékeket. A maradék összeget Borlea kézhez kapja. Nicolau azonban a pénzt nem fizette le, hanem Borleától kitette. Borlea ekkor a kétszáz ezer lei kaucióért pert indított. A temesvári törvényszék a bizonyítási eljárás befejezése után kötelezte Nicolaut a kaució visszafizetésére. Felelősség folytán a temesvári tábla elé került az ügy, amely tegnap tartotta meg a tárgyalást. Borlea megbízásából Crismariu Oktáv. dr. kérte a törvényszéki ítélet helybenhagyását. Weiser Sebestyén viszont Nicolau Avram megbízásából új bizonyítási eljárást kért annak igazolására, hogy Borlea nem tartotta be a megállapodást és így Nicolau jogosan nem térítette meg a kaució összegét. A tábla a határozat kihirdetését jövő csütörtökre halasztotta.

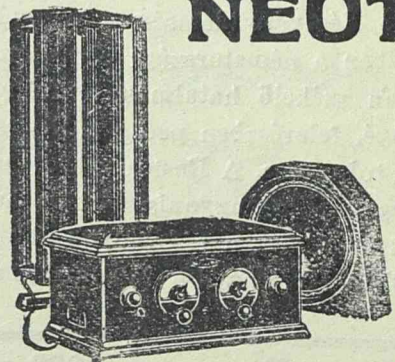
Európa csodarádiók

Tökéletes szelektív, erős és tiszta hangzású, díszesen épített készülékek, valamint az összes kellek olcsón kaphatók. Javítók, átalakítások pontosan végeztenek. Állandó nagy raktár. Special Electro Rascia Mecanic G. m. b. H.

RASCHKA

Timisoara-Gyár., Gyárudvar-utca 14. Amatőröknek pontos, szolid kiszolgálás. Árjegyzék ingyen! Előnyös feltételek!

Utazó kerestetik

NEUTROVOX-

NEUTROBABY-

lerakat

ELECTRON

Temesvár, Szent György-tér

TELEFON: 22-29

Önök szép cipője csak úgy lesz, Ha Madler Péter mértéket vesz. Ne sajnálja az időt, Látogassa meg ma őt!

Női-, férfi-, gyermekcipők. Tartós, olcsó, szép.

Madler Péter

cipőkészítő

Timisoara I., Lloyd-sor 5.

Javítások.

Fejlesztések.

Van Temesvárnak egy városrésze amelynek létezéséről a városházán semmit nem tudnak

Temesvár, márc. 1.

Erzsébetváros határában vannak úgynevezett Schnapp-földek. A helyen három év előtt a nagy hiány új telepet hívott létre. Azt vagy négyszáz ház épült.

Déli Hírlap a múlt ősszel nagy hírt a Schnapp-telepről, Megírta, ott sem ut, se világítás, se víz nem. Az ott uralkodó lehetetlen kórtokra azután valamivel később világított a telepen lakók nagy költősege is, amikor a városházán jelent és Georgevici Ludvig dr. akkori polgármester előtt elpanaszait és azokra orvoslást kért. Akkor aztán kiderült, hogy a városházán azt sem tudják, merre van Schnapp-föld és nem tudnak az ottani telepről sem. Előbb hallani sem

szóltak arról, hogy a schnappföldiek kárát csináljanak. Azt mondták, hogy a város erre nem köteles, a telepet minden előzetes megkérdezés nélkül és minden engedély nélkül csinálták meg.

Világítás nélkül

A küldöttség szomorúan távozott, nem sokára visszatért és eljött harmadszor -negyedszer is. Végül mégis hajlandó volt a város az utat a schnappföldön megcsinálni, de csak az al feltétellel, hogy annak költségeit minden ottani háztulajdonos leiel hozzájárul. Villanyvilágítás azonban még jó ideig nem lesz, mert Miklósi Kornél dr. villanyügyi igazgató, akivel erről a dolgról tárgyaltak, kijelentette előttük, hogy nem tudnak egy millió leibe kerülni.

Városházi vizsgálat

A schnappföldiek és a város vezetői között folytatott tárgyalások so-

rán azonban kiderült az is, nem felel meg a valóságnak, hogy a telepesek nem jelentették be előzetesen építési szándékukat és hogy nem kaptak volna előzetes engedélyt. Február elején a városházára a schnappföldiek egész garmadáját hordták az olyan adatoknak, amelyek szükségessé tették, hogy a város állandó választmánya elrendelje a vizsgálatot. A vizsgálatot Heim Ernő dr. városi tanácsnok vezeti, aki másodnaponként huszával idézi be magához a schnappföldieket és mindegyikkel külön jegyzőkönyvet vesz föl. A jegyzőkönyvek majdnem mind hasonló tartalmúak és azokból kiderül, hogy a schnappföldiek igenis betartottak minden törvényes formát.

Drága tervek

1926-ban Tóth Ferenc a Schnappföldön huszonkét holdat parcellázott. A parcellázást Boloasa városi mérnök végezte. A parcellavásárlók a vételáron és a felmérési díjon kívül még egyenként nyolcezernyolcszázhatvan leit fizettek a szerződés megkötésekor illetékek és ügyvédi honorárium fejében. A szerződés szerkesztése kétezernyolcvan leit volt. Azután sor került az építendő házak tervének megrajzolására. A terveket Franzen városi építőmester rajzolta meg és munkájáért minden egyes telektulajdonostól — megegyezés szerint — kilenyszázötven ezerháromszáz leig terjedő összegeket vett fel. A terveket Franzen építésmérnökkel jegyeztette. A legtöbbet Suciú Adrián városi mérnök írta alá. A tervek megszerkesztésével Franzennek nem sok baja és dolga volt, mert a tervek elég egysze-

rűek és takarékosok. A legtöbb ház részére még kéményt sem rajzolt be.

Az építési engedélyek

Ugyancsak a városi mérnökség szerezte meg azután az építési engedélyeket, amelyeket a városházán rendszeren ki is állítottak, számmal és bélyegzővel elláttak és a főpolgármesterrel aláíratk. Minden egyes építési engedélyért hétszáz leit kellett fizetni. Az emberek megépítették a házaikat. Sokan voltak, akik azonban nem ragaszkodtak még az egyszerű tervhez sem, hanem deszkából és vályogból építették meg a házaikat és csak annyiban tartották be a tervet, hogy kéményt csakugyan nem csináltak, hanem egyszerűen pléhesövet dugtak ki a házból. A lakhatási engedélyt azonban mégis megkapták. Ennek illétéke újabb hat száz leit volt.

Az ügyészség érdeklődik

A schnappföldiek tehát joggal csúdalózkodtak azon, amikor azt mondták nekik, hogy a városnál nem tudnak a Schnapp-telepről, mert azt nem jelentették be nekik és oda építési és beköltözési engedélyeket nem adtak. Furcsa volt, hogy amíg állítólag senkinek nem volt hivatalos tudomása a Schnappföld-telepről, addig az ott lakókat nemcsak az állami adó, hanem a városi illetékek beszédekör gyönyörűen megtalálták. Ezeket a tényeket állapítja meg a mostani vizsgálat. Az ügy iránt különben már az ügyészség is érdeklődik. Hogy mi lesz a vizsgálat vége, azt még nem lehet tudni. Önkéntelenül eszünkbe jut Arany János két sora a Toldi Miklósról írott eposzából: „Repül a nehéz kő, ki tudja hol áll meg, ki tudja, hol áll meg s kif hogyan talál meg?”

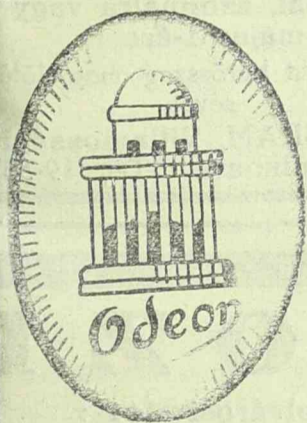
Három igazgató bűnügye a törvényszéken

Temesvár, március 1.

A temesvári ipartestület még 1927 november havában Murgu István gyárvárosi, Petcu Valér erzsébetvárosi és Sepi Valér józsefvárosi tanonciskolai igazgatókat a temesvári ügyészségen feljelentette. Az iskolaigazgatók ugyanis a feljelentés szerint megjelentek a Cartea Romaneasca temesvári könyvkereskedésben és huszonötezer leiert különböző tanonciskolai könyveket kínáltak eladásra. Bossel, a Cartea Romaneasca igazgatója, erről értesítette az ipartestületet és így indult meg a vizsgálat. A temesvári törvényszék tegnap tartotta ebben az ügyben a főtárgyalást. A vádat Radulescu Aurél ügyész képviselte. A vádlottak egyértelműleg azt adták elő, hogy a könyveket és az eladásra kínált iskolaszereket az év folyamán az iskolából kimaradt tanoncok hagyták hátra. Azért akarták eladni azokat, hogy az érettség kapott árból alapját vessék meg egy iskolai könyvtárnak. A bíróság kihallgatta még Bossel Sándort, Petcu György ipartestületi titkárt, Banu Szvetozárt, a városi iparügyi osztály vezetőjét és Horvát Bélát, a Cartea Romaneasca alkalmazottját. A törvényszék a bizonyítási eljárás kiegészítése végett a tárgyalást március kilencedikére halasztotta.

MEGHOSSZABBITJAK A LAKBÉRLETI SZERZŐDÉSEKET. Bukarestből jelentik: A lapok értesülése szerint a kormány elhatározta, hogy egy évvel meghosszabbítja mindazokat a lakbérleti szerződéseket, amelyek a jelenlegi törvény értelmében május elsején érvényüket veszítik. Az igazságügyminiszter erre vonatkozó javaslata rövidesen nyilvánosságra kerül.

* Tavaszai újdonságok megérkeztek Dénes és Pollák cégnél.

Az Odeon-Művek

International Talking Machine Co.

a szakma leghatalmasabbika, minden 15 napban újdonságokkal lepi meg a magyar közönséget.

Legutolsó újdonságok:

- 02547 „Csokolom a kezeit asszonyom“ (Ich küsse Ihre Hand Madame) énekli a világ legnagyobb és leghíresebb tenoristája Richard Tauber, kíséri Dajos Béla világhírű zenekarával.
- 08352 „O Mädchen, o Mädchen“ énekli ugyancsak Tauber Richard, Dajos Béla zenekarának kíséretével.
- 197108 „Hóvirág“ Blues. (Z. Szabó Hubai Vörös) Saxofon zenekar. Refrénnt énekli Sebő Miklós.
- 197108 „Ma még tied a szívem“ Tango. (Vértes) Refrénnt énekli Szabó Miklós.
- 197102 „Kinek a pék, kinek a pékné“ Blues Fox. (Az utolsó Verebéllyilányból. (Harmath Ábrahám) Saxofon zenekar, refrénnt énekli Sebő Miklós.
- 197102 „Ugye felhív holnap telefonon“ Foxtrott a „Párisi Divat“-ból.
- „Ne szórja szét szívem“ Blues a „Párisi Divat“-ból. Saxofon zenekar. Refrénnt énekli Sebő Miklós.

Reprezentanta si Depozitul General al

UZINELOR ODEON

Bucuresti III., Calea Victoriei No. 79. Tulajdonos: OSCAR NEGREANU

Fiókok: Bulevardul E isabeta No. 1. Cluj, Strada Memorandului 16.

Ügyeljen a védjegyünkre!

Kérjen ingyen árjegyzéket!

Az Odeon-Művek

International Talking Machine Co.

figyelmezteti igen tisztelt vásárlóközönségét, hogy azok az ODEON lemezek, melyeket néhány kereskedő, a megállapított 150— Leien alóli áron adnak el, nem a gyár legutolsó készítményei, hanem használt régi, úgynevezett selejtes áru, amely természetesen nem is készül elsőrangú anyagunkból.

Hírek

Csak nyíltan!

Ujabbán ismét lángra lobbant a Banater Deutsche Zeitung hasábjain a különleges sváb sovinizmus, amely eső-életosképpen nem a saját kisebbségi nemzeti élete teljes kiélésében kulminál, hanem szinte perverz kéjjel támad mindent, ahol úgy érzi, hogy a magyar szó érvényesül — szerinte a német nyelv hátrányára. És csodálatos módon nem a politika terén teszi ezt, mert hiszen itt az aradi magyar mandátum átengedéséről a legutóbbi választásokon a kisebbségi blokk felragasztásig sok mindenre nem hivatkozhatnék, hanem az egyházi élet különböző megnyilvánulásaira vetette szemét. Régebben kezdődött ez a folyamat, amikor évek előtt a katolikus egyházmegye sváb nemzetiségű nagypostja a lapokban a Katolikus Népszövetség ellen nyilatkozott. Utána a nagy nyilvánosság előtt elült a harc és nyomai csak itt-ott mutatkoztak az egyes egyházközségek életében. Néhány hét óta azután a svábok hivatalos szócsöve mindenre a legnagyobb elszántsággal vetette magát, ahol katolikus intézményekben magyar szó is hallatszott. Alszentesei szemforgatással mindig az erényességet, az erkölcsösséget, a vallásosságot hangoztatja, hogy ugyanezek nevében oldaltámadásokat intézzen hol a Magyar Nőegylet, hol a Katolikus Nőegylet, legújabbán pedig a Gyárvárosi Katolikus Ifjúsági Egyesület ellen. Amit ezek magyar jellegének tultengéséről mond, igazán nem fontos. Nem fontos, mert olyan oldalról hangoztatják, ahol legjobban szeretnék, ha a svábon kívül más nem volna a világon. Azonban furcsa, hogy az erény és erkölcs nevében emel kifogásokat ellenük. Nemrégiben a Katolikus Nőegylet táncestélyének műsorát kifogásolta. Az erkölcs szent nevében. Most a Gyárvárosi Katolikus Ifjúsági Egylet műkedvelői által előadott darabokat kifogásolja. Ugyancsak az erkölcs és a katolicizmus nevében. A Banater Deutsche Zeitung cikkének frázisai minden óriásvoltuk mellett sem elég nagyok ahhoz, hogy eltakarják a lólabát. Vonják ki hüvelyéből nyíltan a sváb kisebbségi sovinizmus harci kardját és ne takarják azt a vallásosság, az erény és erkölcs zászlajába. Álljunk ki nyílt harcra, mert akadhat, aki buzgó vallásosságában meg akarva eszokolni a zászlót diszitó szent képet, a benne elrejtett karddal megvágja ajkait.

— **Cigareanu prefektus a fővárosban.** Cigareanu Liviusz dr. vármegyei prefektus hivatalos ügyek elintézésére Bukarestbe utazott. A prefektus több napig marad a fővárosban. Távollétében Jonescu Gyula dr. alispán helyettesíti.

— **Jonescu főügyész helyettes áthelyezése.** Jonescu Sándort, a temesvári táblai főügyészségnél működő táblai főügyész helyettesét, Kisenvebe helyezték át. Jonescu táblai főügyész helyettes távozása Temesvárott őszinte sajnálkozást vált ki. Kiváló jogász tudásra valló vádbeszédei általános feltűnést keltettek, emellett azonban gyakran előfordult, hogy a vádlott ártatlansága mellett éppen ő szállt sikra. Másfél éve teljesített Jonescu Temesvárott szolgálatot, de ezen rövid idő alatt is őszinte barátokat szerzett.

— **Tartalékos tisztek jelentkezése.** Megirtuk, hogy a hadügyminiszter rendelete értelmében a tartalékos tiszteknek március 31-ig teljes felszereléssel kell jelentkezni. A tartalékos tiszteket ez nagy gondba ejtette, mert csak kevésnek van közöttük egyenruhája. Erre való tekintettel a hadügyminiszter most a jelentkezési határidőt május elsejéig meghosszabbította és megengedte azt is, hogy a tartalékos tisztek egyenruháikat az ezredszabókkal készíttethetik el.

— **Leesett a villamosról.** Súlyos baleset érte tegnap délután Movrin Klárit, Movrin József dr. volt rendőrtisztviselő tizenhárom esztendő leányát, aki a józsefvárosi leánygimnázium növendéke. Movrin Klári az iskolába sietett és a Mária-szobornál fel akart szállni az egyik éppen indulófélben levő villamosra. Valahogyan azonban lecsuszott a lépcsőről és a pótkocsi elé esett. Az utasok egyike utánakapott és ezzel megakadályozta, hogy a leányka a pótkocsi kereké alá kerüljön. Derekával azonban így is a másik villamoskocsi oldaldeszkája alá jutott és ennek következtében kulcsonttörést szenvedett. A leánykát a mentők kórházba szállították.

— **Temesvári magánzó halála.** Kiszling Vilmos magánzó, aki évtizedeken keresztül a Gyárvárosban ismert nevű pékmester volt, nyolcvan éves korában meghalt. Az öregúr betegeskedett ugyan, azonban ennek ellenére elvégezte napi sétáját. Tegnap délután családja körében szívzselhűdés érte és pillanatok alatt végzett vele. Halálát özvegye, született Jankó Mária, ifj. Kiszling Vilmos hentesmester, két leánya, Kiszling Berta és özvegy Kakujay Aladárné, született Kiszling Vilma, fivére Kiszling Károly nyugalmazott őrnagy, két unokája és nagyszámú rokonság gyászolja. Temetése szombaton délután három órakor lesz evangélikus szertartás szerint az erzsébetvárosi József-tér 10. sz. gyázházából. Holttestét a józsefvárosi temetőben fogják örök nyugalomra helyezni.

— **Grossmann Nándor életben marad.** Grossmann Nándor téglagyáros, aki mint ismeretes, három nap előtt morfiúmmal megmérgezte magát, negyvennyolc órai alvás után tegnap a Bánáti-szanatóriumban magához tért. A délutánt is eszméletlenül töltötte. Bárha igen legyengült, mégis van rá remény, hogy sikerül az életnek megmenteni.

— **Inasok gázmérgezése.** Oklari Ferenc és Limbauer Ferenc tizennégy éves inasok, akik Kartzky Antal mechanikai műhelyében dolgoznak, egy autó kijavításánál segédkeztek. Munka közben benzinmérgezést szenvedtek és a mentők kórházba szállították. Állapotuk nem veszélyes.

— **Szaporítják a bankjegyeket.** Bukarestből jelentik: A kormány elhatározta, hogy likvidálja az államnak a Nemzeti Banknál levő összes tartozásait és két milliárdos hitelt nyit a bank számára a pénzügyminisztérium utasítása szerint. Ennek következtében a Nemzeti Bank áttöri a jegykibocsátási plafondot és megkezdí az új bankjegykibocsátást. Az erre vonatkozó intézkedéseket a Nemzeti Bank már meg is tette és Rist pénzügyi szakértő stabilizációs tervét veszi e tekintetben irányadóknak.

— **Müller Kálmánt egy hónapra elítélte a hadbíróóság.** Müller Kálmán vádlotként állott tegnap a temesvári hadbíróóság előtt. Az volt a vád ellene, hogy Barna József detektívvel szemben hatóság elleni sértést követett el a tavaly, a Temesvárott megtartott élelmiszer munkások országos kongresszusa során. A tárgyalás alatt Müller beismerte, hogy a neki tulajdonított kifejezéseket használta, de nem sértette meg Baránát. Murarescu Vichentie dr. védő is ilyen értelemben szólalt fel. E puré katonai ügyész Müller megbüntetését kérte. A hadbíróóság Müller egy havi szabadságvesztésre ítélte és azonnal büntetése kitöltése végett letartóztatta.

— **Negyven éves vendéglősi jubileum.** Denk Péter, a temesvári vendéglősök társadalmának dérek és közismert tagja, ma ünnepli meg pályájának negyven éves jubileumát. Denk Péter, aki ma ötvenhét esztendő, 1889-ben lépett be pincértanoncnak a Gyárváros-vendéglőbe. Kilenc év múlva már önállósította magát és átvette a Postakürt-vendéglőt. Később sokáig volt a Három rózsza szálloda vendéglőse, majd tíz év előtt a Buziási-úton nyitott vendéglőt, amelyet most is vezet. Jubileuma alkalmából kartársai ma ünneplésben részesítik, a vendéglősök és kávéosok ipartársulatának választmánya pedig hétfőn délutáni ülésén fogja felköszönteni.

— **Életmentő amputálás.** Lugosról jelentik: Klein Alfréd lugosi kereskedő nemrégiben tüdőgyulladást kapott. A tüdőgyulladásból az orvosok kimentették, de utána influenza következett. Ennek következményeként a beteg ballábán veszedelmes trombozis támadt. Az orvosok megállapították, hogy sürgős műtetre van szükség és telefonon a beteghez hívták Diel Lajos dr. temesvári sebészt, aki amputálta Klein Alfréd lábát és ezzel megmentette az életét.

— **Zsidó öröm — zsidó szomorúság.** A Zsidó Nemzeti Szövetség kultúrelőadásainak során, március 3-án, vasárnap délután 6 órakor a belvárosi izr. hitközség dísztermében a helybeli Barissia „Marmorek“ tart előadást Zsidó öröm — zsidó szomorúság címmel. Belépés díjtalan.

— **Gyűjtene Troczkij részéről Párisból jelentik:** A párisi orszóvetség értesítve Troczkij toha anyagi viszonyairól, az egy szovjetvezér részére gyűjtést indít.

— **Elmulatta a keresetét öngyilkos lett.** Lugosról jelentik: A ufz atz Péter borbélysegéd szombaton este, amikor fizetését megkapta és hazafelé ment, találkozott egy ismerőseivel és mulatni mulat vele. A multság végén vette észre, hogy fizetéséből ezer leit elmulat és alig maradt valamije. Busan hazaz és azóta buskomor volt. Tegnap délután egyedül volt a lakásán és arra használta fel, hogy felakasztotta magát. Mire tettét észrevették, már halott volt. Özvegyet és egy néves kislányt hagyott hátra.

— **A Bega titokzatos halála.** A múlt esztendőben — miként megírtuk — Gib János villany szeresolnokon Román-szentmihályra dult, ahová azonban nem érkezett meg. Valószínű, hogy a szerencsés embert megölték és a hulláját a Bega gába dobták. Hirt adtunk róla, hogy a napokban Szabadfalu határában Begában kifogtak egy férfit, amelyet nem sikerült agnoszkálni. Felmerült annak a lehetősége, hogy a kifogott huilla esetleg a megölt Gib Jánossal azonos. Az az eltemetett holttestről készített fényképet ma fogják megmutatni Gib János özvegyének.

— **Előadás a Munkások otthonában.** Fischer Ferenc dr. március elsején, pénteken este hét órai kezdettel a Munkások otthon nagytermében Alkoholelleses törekvések címen előadást tart. Szabad bemenet, vendégeket szívesen látnak.

* Angol férfiszövetek nagy választékban megérkeztek Dénes Pollák cégnél.

Keresünk

a város belterületén száraz, világos, cca 700 négyzetméter területű földszintes (vagy teherlittel bíró)

raktárhelyiségeket

irodával, azonnalra vagy május 1-ére.

Ajánlatokat bérösszeg megjelölésével

TUNGSRAM, Villamossági R.-T. Timisoara. (Tel.: 19-56)

MOZI

Belvárosi Mozi: pént., február márc. 1.
Gyárvárosi Mozi: Szombat, hétfő, március 2 és 4.
Mehalai Mozi: Vasárnap, március 3.

A nürnbergi mesterdalnok

Érdekes epizódok HANS SACHS, a népszerű poéta és a híres nürnbergi csizmadia életéből. Eredeti zene!

A főszerepekben:

Rudolf Rittner, Fröhlich Gusztáv, Falkenstein Gyula, Solveg Mária.

Monopol: Ero-Film, Brasov. Az előadások kezdete: 5, 7 és 9 órakor. Jegyélvétel d. e. 10-12 óráig.

Prágai Nemzetközi Mintavásár

::: 1929 március 17—24 :::

A legkedvezőbb bevásárlási forrás minden téren ::: Ingyenvizum ::: Vasúti kedvezmények az összes vonalokon ::: Igazolányok és felvilágosítások: Csehszlovák konzulátus Timisoara, I. Str. Gen. Grigorescu (Ferencz József-u.) 3 és Wagon Lits, I. Takarék-pénztár-utca 4 és Birdev menéjegyiroda, Rezső-utca.

— A parlament ülészeit meghosszabbítják. Bukarestből jelentik: A román parlament tagjai tegnap délelőtt miniszertanácsot tartottak, amelyen elhatározták, hogy a parlament ülészeit meghosszabbítják június első feléig esetleg június tizenötig. M a d e a r u miniszter közölte, hogy tiznapon belül feltétlenül elkészül az új alkotmánytervezet.

— A Danubia foglyai. A temesvári ítéltábla mellett működő vádtanács tegnap tárgyalta Popescu Domaluz és Popovici György Danubia biztosítóintézet vezetőinek ügyét. A törvényszék által jóváhagyott és további harminc napra szóló tartóztatás ellen beadott felelőszó volt szó. A tábla rövid tanácskozás után, a vizsgálat érdekeire való tekintettel, a tartóztatást megerősítette.

A TAC szombat esti tánctáncsajátosságának alkalmából a rendezőség a Grasser Miklós ur által legnagyobb előzékenységgel átadott volt Délvidéki termet tökéletesen helyrehozta. Pazar világítás, gyönyörű díszítés várja a TAC régi törzsközönségét, amely ezuttal sem lesz hűtlen a derék zöld-fehérekhez. A rendezőség kiváló bufféről gondoskodott, amelyet a Palace-kávéház tulajdonosa állít a közönség rendelkezésére. Hangulatáról, jókedvéről a TAC már közismert uri jazz-bandja fog gondoskodni úgy, hogy a tradicionális siker ezuttal sem fog elmaradni. Reklamációk a Palace-ban levő klubirodában, vagy 7-10 számú telefonon.

Szombaton

A Temesvári Magyar Dalárda díjavató ünnepélyét, mint már jelentettük, március 3-án, vasárnap délután öt órakor rendezi meg a Városi Vigadó termében. A megnyitó és üdvözlő beszédet Ambrózy Andor báró, az egyesület elnöke, mondja, míg a hágai nemzetközi dalosversenyéről Klank Jenő alelnök tart előadást. A műsor kapcsán előadásra kerül a dalosverseny kötött versenykara is. Az ünnepélynek különös vonzóerőt kölcsönöz az a körülmény is, hogy a műsor kapcsán mint vendég közreműködik Tarnay Alajos, a budapesti zeneművészeti főiskola tanára, továbbá Alföldy Leona és Molnár Imre dr. hangversenyénekesei, akik Tarnay-dalokat adnak majd elő a nagyhírű szerző zongora kísérete mellett. Az értékes műsort Freund Leó zongoraművész zene számai egészítik ki.

Miss Gyapjuipar. A Gyapjuipar részvénytársaság tisztviselői kara március másodikán, szombaton este fél tíz órai kezdettel a Lloyd-klub összes termeiben zártkörű táncestélyt rendez. A Gyapjuipar tisztviselőinek hagyományos mulatsága egyike lesz Temesvár legjobban sikerült mulatságainak. A rendezőség többféle szórakozásról gondoskodott, amelyek között szerepel a szépségverseny. A legszebb hölgy Miss Gyapjuipar címet kapja.

— Érdekes régi leletek. Belgrádból jelentik: Az új Duna-híd főpilléireinek földmunkálatainál két méternyi mélységben két hatalmas mammothagyart találtak. Valamivel távolabb egy agyút ástak ki, amelynek német felirata tanúsítja, hogy az valamikor sa voyai Jenő hercege volt. A leleteket a belgrádi muzeumba szállították.

Végrehajtás akadályokkal

A végrehajtó a polgári bíróság, a végrehajtott a katonai bíróság elé került

Temesvár, március 1.

Özvegy báró Rajasich Györgyné és három leánya, Nadja, Anasztázia és Szonja, állottak tegnap, mint vádlottak, a temesvári hadbírószék Simboteanu ezredes tanácsa előtt. Mindnyöket a katonai ügyész. E. P. ure kapitány, hatóság ellen elkövetett erőszakkal vádolja. Az ügy előzményei azzal a perrel állanak összefüggésben, amelyet Csávossy József és Csávossy Endre bárók indítottak nővérük, özvegy báró Rajasich Györgyné ellen a fényi Csávossy-kastély birtokáért. Az elmúlt év szeptember havában Herescu Konstantin portarel és Braun Zsigmond dr. ügyvéd a semmitőszék ítélete alapján a temesvári városi járásbírószék által kibocsátott kilakoltatási határozattal megjelentek Fény községben és foganatosítani akarták a kilakoltatást. A vád szerint akkor a báróné és három leánya úgy a végrehajtóval, mint az ügyvéddel szemben sértő magatartást tanúsított.

— A tökéletes beszélő film. Berlinből jelentik: Hir szerint Hopkins angol feltaláló olyan beszélő filmet talált föl, amelynél a szöveget külön lehet a filmbe beilleszteni. Hopkins találmánya lehetővé teszi, hogy ugyanegy filmhez a világ bármely nyelvén készíthessenek el szöveget.

Délvidékiben

— Ecetgyárosok sérelmei. Nagyváradról jelentik: Románia ecetgyárosainak képviselői március 5-én Nagyváradon értekezletre gyűlnek össze, hogy megbeszéljék sérelmeiket. A gyűlésen memorandumot fognak a kormányhoz felterjeszteni és elpanaszolják, hogy a metilszeszgyárak által forgalomba hozott ecetsav váltságba döntötte az ecetgyárakat. Egyben újra megcsinálják az ecetgyárak országos szövetségét.

— Katolikus kulturelőadás. Lugosról jelentik: A lugosi katolikus otthonban szépen sikerült kulturelőadás volt, amelyet nagyszabású beszéddel Vincze Aladár dr. főorvos, a katolikus népszövetség lugosi szervezetének elnöke nyitott meg. Utána a Lugoson tartózkodó Szilágyi Dózsa premontrai kanonok mondott ünnepi beszédet, amelyben a katolikus népszövetség feladatairól szólt. A nagyhatalú beszéd után különböző műsorszámok következtek.

* Jean Prostean hegedűművész, budapesti turnéjáról visszatérve a Royal kávéház vezetőségének sikerült pár napra őt leszerződtenni. Ma és minden este a Royal kávéházban hangversenyt tart. Rendes polgári árak.

Községek közkutnak,

kertészek öntözésnek és a mezőgazda gazdaságában csak a szabadalmazott

„Elevátor” kutat

vásárolja, mivel ezen kut soha javításra nem szorul, azonkívül egészséges, tiszta, veszélytelen, rozsdá és fagymentes. Csak fémalkatrészekből áll! A kutban semmiféle szerelésre nincs szükség! Bárki felállíthatja! Gyermek is kezelheti! Orvosilag ajánlva! A temesvári kertészeti kiállításon aranyéremmel kitüntetve, A Temes-Torontálmezei Mezőgazdasági Kamara 1319. sz. Temesvár, 1927. április 8-án kelt értesítésében az „Elevátor” kutat teljesen praktikusnak és tökéleteseknek ismerik el. Oránkinti teljesítmények 20, 30, 40, 100 és 150 hektóliter. Alkalmazható 40 méter kutmélységig. Furott kutaknál is alkalmazható. Képviselet Románia részére:

PÁLMAY MIKSA

Temesvár-Józsefváros, Zrinyi-u. 13. (Saját ház.) Közel a 2-es villamos végállomáshoz

Járványos időben
palotától kunyhóig
legyen mindeműtt
DIANA sóborszesz

— A Déli Hírlap panaszkönyve. Kaptuk a következő levelet: Igen tisztelt szerkesztő ur! A Blaskovics-telep szerencsétlen lakója vagyok. Lakásom a mehalai villamos egyik megállójától öt percnyire van. Ezen az uton deciméternyi magas sár van és aki itt jár, annak a vendégmarasztaló és cipőjét lehuzni akaró földdel kell megbirkóznia. Sokan járnak itt és egy-egy ilyen gyaloglás után rettenetesen néznek ki a sártól. Hazafelé jövet ez még megjárja, de tessék elképzelni, hogy ilyen sárosan kell bemennünk a városba hivatalunkba, boltunkba, műhelyünkbe. A várostól nem kérünk egyebet, csak egy kis salakot. De többszöri kérésünk süket fülekre talált eddig. Nagyon üdvös volna, ha a város vezetősége részéről csak egyszer végigjárná ezt az utat. Akkor látná, hogy milyen állapotok vannak itt.

— Elegáns férfi rablókisérlete. Budapestről jelentik: Erdős Béla kereskedőnek a Király-utcában levő divatüzletébe tegnap reggel kilenc óra tájban egy negyven esztendő körüli férfi lépett be. Az üzletben egyedül tartózkodott Hamzik Béla huszonegy éves kifutó, akitől az idegen a divatcikkek árát kérdezte, majd hirtelen előkapott a zsebéből egy félkilós súlyzót és azzal a fiút olyan erősen vágta fejbe, hogy az összeesett. A merénylő azután megkísérelte a pénzeszekrényt kinyitni, de mert az nem sikerült neki elég gyorsan, kifutott az utcára.

mulatság

— Kubikusok küldöttsége a város-házán. A temesvári földmunkások küldöttsége tegnap délelőtt a városházán felkeverte Craciun György dr. helyettes főpolgármestert, akinek a nagy munkahiány miatt panaszkodtak. Kérték, hogy a város kezdje meg a költségvetésben előirányzott közmunkákat és építkezéseket és a földmunkások végzésére elsősorban temesvári földmunkásokat alkalmazzon. Vegye elejét tovább annak is, hogy — miként erre már a múltban is volt eset — az utcai földmunkákat idegen munkásokkal végeztették. Craciun György dr. megígérte, hogy a város a temesvári földmunkások jogos kívánságát mindenkor figyelembe veszi.

— Összeomlott kávéház. Athénből jelentik: A Panthelion kávéház, Athén egyik legnagyobb kávéháza a délelőtti órákban, amikor sok vendég tartózkodott benne, hirtelen összeomlott. Az összeomlás oka az, hogy a tulajdonos alá akarta a kávéházat pincézni és azzal megingatta az épület stabilitását. Szemtanuk szerint a kávéház márványoszlopai lassan ingadozni kezdtek, majd hirtelen összeroppantak. Az összeomlásnak harmine halottja és sok sebesültje van. A sérültek számát még nem lehetett pontosan meghatározni, mert sokan saját lábukon távoztak a helyszínről.

* Francia gyapju-delaineinek nagy választékban megérkeztek Dénes és Pollák cégnél.

Színház

Boross Géza és társulata ma pénteken este a városi színházban legújabb slágerekből összeállított műsorral vörös estét rendez. Az előadást csakis felnőttek tekinthetik meg.

Ifjúsági előadás félhelyárral. Szombaton délután a magyar társulat ifjúsági előadás keretében a Boreca Amerikában című magyar operettet adják elő. A szombat délutáni előadásra félhelyárrak érvényesek.

A jiddis társulat Temesvárott. Altalános érdeklődés előzi meg az amerikai jiddis színtársulat temesvári vendégszereplését. A jiddis társulat hat estén át játszik Temesvárott és műsorán a zsidó drámairodalom és az operettszerzemények legkiválóbb alkotásai vannak. Szombaton este A világ anyja című kabalisztikus drámával kezdi meg vendégszereplését a társulat. A szerző megrázó drámai cselekményét művészettel interpretálja Jakobovitz Anna. Rajta kívül Jakobovitz Hyman és a társulat többi művésztagejai nyújtanak elsőrangú alkotási. Vasárnap délelőtt tizenegy órakor a zsidó társulat újból előadja a Világ anyja című drámát mérsékelt helyárral mellet.

Uj primadonna és bonviván. Vasárnap délután a magyar társulat két előadást tart. Ez alkalommal mutatkozik be Nagy Anci, a társulat újonnan szerződött primadonnája és Székely Bálint bonviván. Mindketten a kassai színháznak voltak tagjai és onnan szerződötték őket Fehér Imre színiigazgató. Nagy Anci neve nem ismeretlen Erdélyben, mert Kolozsvárott és Marosvásárhelyen már szép sikerei voltak. Székely Bálintról a kritika szintén az elismerés hangján emlékezett meg. Vasárnap délután félhárom órai kezdettel Marica grófnő kerül színpadra Nagy Ancival és Székely Bálinttal a főszerepekben, míg a többi szerepet Fekete Rózsi, Felhő Ervin, Szabadkai játszik. Délután félhat órai kezdettel ugyancsak Nagy Ancival és Székely Bálinttal a főszerepben Alexandra, nagy operette kerül színpadra. Az új tagok bemutatkozása elé nagy érdeklődéssel tekint a temesvári közönség.

Gyárvárosi műkedvelői előadások. A gyárvárosi katolikus ifjúsági egyesület műkedvelői szombaton és vasárnap este egy-egy színelőadást rendeznek a Tigris-utca 6. szám alatti helyiségükben. Szombaton este harmadszor hozzák színpadra Villányi Andornak Királynőm, meghalok utánad című drámáját. A darab főszerepeit Berger Lonci, Kopácska Pál, Péter János és Megyery József játszik. Vasárnap este az egyesület műkedvelői első ízben játszik el Herceg Ferencnek a Gyurkovics lányok című háromfelvonásos vígjátékát. A próbák után ítélve az előadás pompásnak ígérkezik. Az egyes szerepeket Ferry Aranka, Mészáros Juliska, Kovács Ilus, Wolf Bata, Degrell Anci, Faluvéghy Mancsi, Krauser Muci, Péter János, Hendl Ottó, Megyery József, Ruzs Ádám, Gazda István, Egerer Frigyes és Szőke Bandi játszik. Jegyek mindkét előadásra az egyesület helyiségében hatvan, negyven, harminc és husz leies árban válthatók.

Mágnás Miska a Mehalában. A Magyar Párt mehalai tagozata holnap este a Gimpl-féle vendéglőben színrehozza a Mágnás Miska című operettet. Az egyes szerepeket a már bevált mehalai magyar műkedvelők játsszák. A darabot Rosenzweig Jaksy rendezi.

Kabaré az Erzsébetvárosban. Az erzsébetvárosi Novotny-féle vendéglő nagytermében Wesely és társulata szombaton és vasárnap nagyszabású kabarét rendez. A kabaré keretében fellépnek Dolly nővérek: Joci nőimítató, Stella, Moritz humorista, Wesely, Moppi and Joe zenehumoristák. A szünetben parketten tánc. Női zenekar. Szolid polgári árrak. Kezdeté este kilenc órakor. Belpódij nincs. Előadás után is tánc.

A magyar színház műsora:
Pénteken: Nincs előadás.

Szombaton délután félnégy órakor: Boreca Amerikában.

Szombaton este nyolc órakor: A világ anyja. (A jiddis társulat bemutatkozása.)

Vasárnap délelőtt tizenegy órakor: Világ anyja. (Mérsékelt helyárral.)

Vasárnap délután félhárom órakor: Marica grófnő. (Nagy Anci és Székely Bálint bemutatkozása.)

Vasárnap délután félhat órakor: Alexandra.

Vasárnap este kilenc órakor: Serke kozák. (A jiddis társulat vendégjátéka.)

Közgazdaság

A magyar bank

30 millióval kezdi meg működését

Temesvár, márc. 1.

A magyar bank eszméje, amelyet Ambrózy Andor báró, a Magyar Párt temestorontali tagozatának elnöke, vetett föl, a legszélesebb körben rokonszenvvel találkozik. Hirt adunk róla, hogy azok a tanácskozások, amelyeket Ambrózy Andor báró és Gitti a Béla, a magyar bank leendő vezérigazgatója, a napokban Kolozsvárott folytattak, a bankot hatalmas lépéssel hozták előbbre a megvalósulás felé. Temesvárra érkezésük után a magyarság itteni vezetőivel folytattak tanácskozásokat, majd az összes bányászati magyarpárti tagozatokhoz küldendő köriratot szövegezték meg. A körirat rámutat a magyar bank céljára: olcsó kamat mellett egzisztenciákat mentő kölcsönökkel látni el a magyar kisgazdát, kiskereskedőt és kisiparost. Azután részletesen kifejti,

hogy a bank júliusban kezdi meg működését egyelőre harminc millió lei alaptőkével és hogy a részvények száz leies címletűek lesznek. Hangsúlyozza a körirat azt is, hogy a magyar bankot a magyarságnak a saját erejéből kell megcsinálni és azért minden magyarnak részt kell abban vennie. Végül felszólítja a központ a vidéki tagozatokat, jelentsék be, hogy egy tagozatok, mint pedig tagjaik hozzávetőlegesen mennyivel fognak az alapításhoz hozzájárulni.

A temesvári magyarpárti tagozatok már tegnap megkapták a köriratot és nagy lelkesedéssel fogadták azt. A jegyzés tegnap meg is kezdődött. Az első jegyzés egy gyárvárosi magyar polgáré volt, aki tizezer leit jegyzet a magyar bankra. Valamennyi városrészben szép számban volt már jegyzés az első napon.

A temesvári kamara választói névjegyzékének összeállítása

A temesvári kereskedelmi és iparkamarának a választói névjegyzék összeállítására vonatkozó előző hirdetményével kapcsolatban Temestorontól és Krassómege érdekeltségének tudomására hozódik, hogy az abban a hirdetményben a választói névjegyzékbe való felvétel iránti kérelmek beadására megállapított határidő folyó évi március hó 6-ig bezárólag meghosszabbított.

A társas cégek és részvénytársaságok ezen határidőig adhatják be a választói névjegyzékbe való felvétel iránti kérelmeiket.

Az érdekeltség tájékoztatása céljából közöljük, hogy a kamara tagjai és a kamara választói névjegyzékébe felveszik mindazokat az alább felsorolt nagykorú román állampolgárokat,

akiknek tényleges lakhelye az illető kamara kerületében van:

a) Azon a kereskedelmi és ipari jövedelem után pótdadót fizető kereskedők és iparosok, akiknek legalább egy év óta bejegyzett cégük, vagy iparigazolványuk van. Ezeket hivatalból veszik fel a kamarai választók névjegyzékébe.

b) A kereskedelmi és ipari társaságok cégjegyzési joggal bíró társai vagy igazgatói.

A részvénytársaságoknak minden 10,000.000 leinyi befizetett részvénytőke után egy szavazatuk van, de legfeljebb 4 szavazatra van joguk.

Azon részvénytársaságok, amelyeknek az egészében befizetett tőkéje kevesebb mint 10,000.000 lei, egy szavazattal bírnak. A szavazati jogot a

Ingyen és bérmentve

kap mindenki egy elsőrendű

háromlámpás készüléket

a legjobb lámpákkal és tekercsekkel garantált távolságvétellel, ha egy elsőrendű hangversenyhangszórót vásárol szolid angróárban. Ezen reklám csak rövid ideig érvényes jó készülékeink bevezetése céljából, Kérjen díjmentesen prospektust és leírást.

Verlag

„AUFBAU“

Berlin No.4.

részvénytársaság által kiküldötték vagy a társaság igazgatói gyakorolták.

c) Azon fiókok cégjegyzési joggal felruházott igazgatói, amelyeknek székhelye más helyen van.

A kereskedelmi és ipari társas cégek a cégjegyzési joggal felruházott cégtársakat nevezik meg, akiknek ezen minőségét törvényszéki cégjegyzési kivonattal kell igazolni.

A fiókok igazgatói ugyanezen igazoló iratokat kötelesek bemutatni.

Rádió

Péntek. (Március 1.) Budapest. 9 óra 15: Hangverseny. Közreműködik: Palfy Maria operaénekesnő, Isadó Magda gordonkaművésznő, Nanassy Erzszi zongoraművésznő. 12 óra: Trió hangverseny. 4 óra: Ozv. Posa Lajosné Posa bácsi műveiből olvas fel. 5 óra 10: Galay-Gaibel Sándor irodalmi előadása: A világirodalom remekei, Dosztojevszkij: Bűn és bűnhődés. 5 óra 40: Sovánka Nándor és cigányzenekarának hangversenye. 7 óra 40: A Baumgarten-alapítvány díjainak nyertesei saját műveiből olvasnak fel. 8 óra 50: Hangverseny. Közreműködik: Hiri Sári zongoraművésznő és Csoka Bela, a Városi Színház operaénekesnő. Zongorán kísér: Polgar Tibor. 10 óra 20: A honvédegyalozred zenekarának hangversenye. Bécs. 4 óra: Délutáni hangverseny Frida Stroinigg hangversenyénekesnő közreműködésével. 8 óra 5: Karl Schönherr Erde című vígjátékának előadása. Berlin. 4 óra 30: Délutáni hangverseny. 8 óra: Esti hangverseny. Frankfurt. 7 óra 45: Kamarazene. 9 óra: Puccini Bohémek című operájának előadása gramofonon. Hamburg. 4 óra 15: Szórakoztató zene. 6 óra 15: Táncczene. 8 óra: Német költők estje: Szavaltatok, zenekari hangverseny. 10 óra: Kamarazene. 11 óra 20: Táncczene. Milánó. 12 óra 30: Déli hangverseny. 4 óra 30: Jazz-band. 3 óra 30: Szimfonikus hangverseny. München. 4 óra 30: Szórakoztató zene. 7 óra 20: Schrammel-zene. 9 óra: A házi zenekar hangversenye. Prága. 4 óra 25: Kamarazene. 8 óra 45: Schiller: Wallenstein's Tod című drámájának előadása a Studióból. 10 óra 20: Kávéházi zene közvetítése. Stuttgart. 4 óra 15: Délutáni hangverseny. 9 óra: A filharmonikus társaság hangversenye.

Szombat (márc. 2.) Bukarest. 5 óra: Zenekari hangverseny. 9 óra: Basharade operaénekesnő és Constantinescu operaénekes hangversenye. Budapest. 9 óra 25: Gramofonzene. 12 óra: Cigányzene. 5 óra 40: Zenekari hangverseny. 7 óra 15: A hamburgi menyasszony című operett előadása. 10 óra 30: Cigányzene. Bécs. 5 óra 35: Kamarazene. Közreműködik Rubinstein Lola zongoraművésznő. 7 óra 20: Dalest. 7 óra 50: Operettelőadás. Berlin. 5 óra: Délutáni hangverseny. 8 óra: Jean Gilbert műveiből zene és énekhangverseny. Brunn. 4 óra 45: Ifjúsági zenekari hangverseny. 10 óra 30: Kávéházi zene. Hamburg. 4 óra 30: Zenei slágerek hangversenye. Leipzig. 4 óra 30: Délutáni hangverseny. 8 óra: Mozart Don Juan című operájának előadása. Milánó. 4 óra 30: Zenekari hangverseny. 8 óra 30: Operaelőadás. München. 2 óra 30: Zenekari hangverseny. 6 óra: Else Schubert dalestje. 7 óra 30: Zongorahangverseny. Stuttgart. 3 óra: Szórakoztató zene. 4 óra 30: Táncczene. 10 óra 30: Könnyű zene. 11 óra 30: Táncczene.

Déli Hírlap

1929 MARCIUS 2

LEGUJABB

V. ÉVF. 49. SZÁM

Csalás miatt feljelentették a temesvári agrártanácsost, aki három helyen kapott telket

Temesvár, márc. 1.

A temesvári városháza hetek óta egy igen szenzációs ügyben folytatott levelezést Medgyes és Szászváros tanácsaival. A válaszok most érkeztek meg és ezek alapján bonyolult bűnügy központjába került Jonescu János temesvári agrártanácsos, akit a város vezetősége közokirathamisítással, a hatóságok tudatos félrevezetésével vádol és így a temesvári ügyészségen a büntetőfeljelentést is megtette elene.

Az agrárreform rendelkezései értelmében a hadviseltek a város területéből kisajátított beltelkekből házhelyekre tarthatnak igényt. Ezeket a házhelyeket igen olcsó áron kapják meg az arra jogosultak és a telkek árát husz év alatt törleszthetik, bizonyos idő múltán azonban joguk nyílik arra, hogy azt eladják. Jonescu János, akit elődjének Mihaiescu tanácsosnak visszaélései után másfél év előtt Segesvárról helyeztek Temesvárra, éppen jókor érkezett. Temesvárott ugyanis akkor végezték a harmadik szériába tartozó igényjogosultak részére a telekkiosztást. Jonescu is igényjogosultként lépett fel és a város harmincezer leírt egy háromszáz négyszögölből álló telket sajátított ki a számára.

Az agrárreform értelmében az igényjogosultnak a kisajátítás során hivatalos nyilatkozatot kell tenni, hogy az országban az agrártörvény rendelkezéseiből kifolyólag telket még nem kaptak. Jonescu ezt a nyilatkozatot a temesvári városházán szó nélkül aláírta és kijelentette, hogy most először részesül az agrárreform kedvezményeiben. Néhány hét előtt a város vezetőségének tudomására jutott, hogy Jonescu az agrárreform kedvezményeiből már bőségesen kivette részét. Előző működési helyein, Medgyesén és Szászvárosban is kapott kedvezményes telket. Az erről szóló hivatalos értesítés tegnap érkezett meg.

A medgyesi városi tanács értesítette Temesvár város tanácsát, hogy Jonescut az agrárreform rendelkezései értelmében négy és félhold területen helyezték birtokba, míg Szászvárosban háromszáz négyszögölnyi területet kapott ugyancsak kisajátítás útján. Így tehát Jonescu azzal a nyilatkozattal,

hogy az országban még sehol nem részesült az agrártörvény előnyeiben, valótlanul állított és eszerint közokirathamisítást követett el, félrevezetve a hatóságokat. Emiatt Cimpone-

riu Virgil dr. városi főügyész feljelentést tett a temesvári ügyészségen Jonescu ellen. Egyben intézkedés történt, hogy a Jonescu részére kiadott telket tőle visszavegyék.

Végleges szerződés az optánsügyben

Budapest február 28.

Szterényi József báró, az optánsügy magyar delegációjának vezetője, hazatért Sanremóból és kihallgatáson jelent meg Bethlen István gróf miniszterelnöknel. Szterényi báró részletesen számolt be a sanremói tárgyalásokról, amelyek a román delegációval a legteljesebb egyetértésben és kölcsönös jóakarattal folytak. A delegációk az optánsügy ren-

dezésére előzetes tervezetet készítettek, amelyet bemutatnak kormányaiknak. A szerződéstervezetet egyik fél sem hozza addig nyilvánosságra, amíg ahhoz a minisztertanács nem járult hozzá. A közzététel a két országban ugyanegy napon fog megtörténni. A magyar és román delegációk március hónap folyamán újabb tanácskozásra jönnek össze Bécsben és akkor megkötik a végleges szerződést.

Uj fagyhullám köszöntött be

Temesvár, március 1.

Tegnap reggelre meglepetésszerűen ismét erős fagy köszöntött be. A hideg egész napon át tartott minusz egy, majd délután nulla fokon. Bécsi jelentés szerint a skandináv félszigetről újabb fagyhullám indult el, amely Bécsen keresztül már Budapestre érkezett és tovább halad dél felé. Magyarországon már nyolc fok hideg van megint, amely növekedni fog. Az újabb fagy csökkenti az árvízveszedelemet. Ausztriában ismét nagy havazás volt, amely a vonatforgalmat megakasztotta. A Budapestre Ausztriába indult gyorsvonatok kénytelenek voltak He-

gyeshalomnál megállni. Amennyiben ma sem tudnak továbbmenni, úgy visszatérnek Budapestre. Pozsonynál tovább robbantják a Duna jegét, hogy az újabb enyhülés bekövetkezése esetén a víz akadálytalanul folyhasson a folyó medrében. Orsovai jelentések szerint a Vaskapu jegének felrobbantása szintén folyamatban van. A román és jugoszláv katonák együttesen robbantják a jeget, hogy megszabadítsák a folyót páncejljától. A Fekete tenger felől hideg szél fúj, amely a régi királyság területén nagy hideget idézett elő.

Tőzsdei árfolyamok

Zürichben a lei 3.09 Párisban 15.25

Temesvári magánárfolyamok 1929 március 1-én reggel:

A Kereskedelmi és Gazdasági Bank devizaosztályának árfolyamai. Minden pénznem mellett két számjegy áll. Ezek közül az első a vételt a második az eladást jelzi

Angol font 813, 814¹/₄ — Dollár 167, 167¹/₂ — Hollandi forint 67, 67.35 — Dinár 2.93¹/₂, 296 — Francia frank 653, 6.57 — Olasz líra 8.79, 8.81 — Cseh korona 4.95¹/₂, 4.97 — Német márka 39.78, 39.90 — Osztrák schilling 23.51, 23.60 — Magy. pengő 29.20, 29.30 — Svájci frank 32.20, 32.30.

Terményárak:

Buza 785—790, tengeri 720, árpa 650, zab 680, rozs 680, korpa 520, burgonya 320 lei száz kilógrammonként. Napraforgómag 7, tökkmag 15, bab 27, lucerna és vörös lóhere, plompált 65, lenmag 00 lei egy kilónként.

Hajók bajba a Fekete tengeren

Temesvár, márc. 1.

A Fekete tengeren egymást és hajószerencétlenségek. A Sistas nevű görög gőzös utban Varnában Konstancába, tegnap Agigea közelében hajótörést szenvedett. A hajó gitségére az Amarilia, King Leo Oceanic Salvadge gőzösök iadtak. Eddig még jelentés nem érkezett, hogy a Sistos legénységét sikerült megmenteni. A Sistoson huzak oisztarna volt beraktározva. A Fekete tengeren újra nagy viharok dúl, amelyek a hajóközlekedés elé akadályokat gördítenek. Veszedelem kalandja volt a Dacia nevű szennyező gőzösnek is, amely Konstancánál és Konstanca között bontakozott le a személyforgalmat. A hajó ebben az évben már kétszer veszélyben forgott. A Dacia Konstanca felől Boszporusz felé nagy jéghegygel találkozott. A kapitányának még idejekorán sikerült a hajót más irányba vinni és elkerülni az összeütközést elkerülte. A Dacia kapitányának jelentése szerint a Fekete tengeren sok jéghegy van és a hajókra nagy veszedelem jelentenek. Brailában és Galacon a Dacia jége okoz a hajózásnak gondot, megindult olvadás ellenére a Dacia jége nem akar megtörni és ezért határozta, hogy a Duna jegét bontják. A munkálatokat már ma kezdik.

KOMMUNISTÁK A TEJCS. NOKBAN. Budapestről jelentik: rendőrség tegnap délután az eg Rottenbiller-utcai tejesarnokban táutással négy kommunistavezért gott el. Három Ellenbogen János, Rózsa Mihály és Sebes István nevei igazolták magukat, a negyedik ellenben nem árulja el a nevét. A nál talált iratokból nagyszabású kommunista összeesküvés derült ki. Hat résztvevőt előállítottak. Kiderült, hogy a négy elfogott egyén hatalmas pénzüsszegekkel rendelkezett és hogy a bécsi és berlini szovjetképviselővel állandó összeköttetésben állott.

CFR-bérletjegyek,

vizumok, külföldiek utleveléinek meghosszabbítása bármely konzulátusnál gyorsan és olcsón HERZL, Str. Iancu Vacarescu (Bem-u.) 28. Telefon 16-04, vagy LÖBL könyvkereskedés. Telefon 11-60. (586)

Feloldó Kiadó: VARNAY ELEMÉR és

Nyomatott a »HELICON« Bányai Nyo. és Részvénytársaságnál Timisoara.